שבעת ימים פרק ראשון יומא ז.

דכל טומאת מת בציבור שרייה רחמנא. דכתיב [במדבר טו] אים כי יהיה טומאת לנפש יעשה פסח שני אים נדחה לפסח שני ואין לבור נדחין אבל זבין ומצורעין נדות ויולדות שטומאתו יוצא עליו מגופו לא הותרה וכועל נדה כנדה: **מודינא היכא דאיכא שרייס לאכילה.** דלמע"ג דקרבן לבור קרב בטומאה אינו נאכל בטומאה כדאמרי' בכילד צולין (פסחים דף עז:) וכמנחה הנקמצת מודינא דמהדרינן לעשות בטהרה שיהיו שרייס נאכלין: **ואם אין** (ה) **אלא היא.** שאלא מצא מזומן לכך: **מאי לאו פרים ואילים** (ב) **דחג.** שהן קרבן לבור וזמנו קבוע ומנחת נסכים דומה טומאה וקתני אומר ומביאין אחרת תחתיה אלמא דחוייה היא בלבור: **פר דע"ז.** לבור (ג) עולה היא וטעונה נסכים בשלא לך (ד): **אילו של אהרן.** דיום הכפורים: **בכבש הבא עם העומר.** דכתיב (ויקרא כג) ועשיתם ביום הביאכם את העומר (ה). והיא מנחת נכסים דקתני לאו במנחת נסכים קאמר דכליל היא אלא במנחת העומר עצמו הבאה עמו והיא נקמצת ושריה נאכלין: **במזיד לא הורצה.** ואע"פ שהיין מרצה קנסוהו רבנן שלא יהא בשר נאכל אבל בעלים מיהו נתכפרו דלא ניתו חולין לעזרה דהא מדאורייתא חזי ומיהו שמעינן מינה דלאו היתר היא: **על מה הציץ מרצה.** דכתיב ונשא אהרן את עון הקדשים אילו לבעלים: רצון הרי הוא בכלל מזיד אלא גבי אונס שייך למיתני רצון: **בין בשגגה.** ומדבעי ליה לרבוי שמע מינה לאו היתר הוא ומה בין יחיד לצבור שהיחיד אין טומאת הגוף נדחה אצלו שאין הציץ מרצה על טומאת הגוף ושל צבור נדחית טומאת הגוף אצלם ולא על ידי ציץ. מיהו שמעינן מינה מדבעי טומאת בשר ועולין (ה) בלבור ליה דבעי לרבוי שמע מינה טומאת הגוף שנדחית אצלם בקושי נדחית וכל כמה דמציגן לאהדורי לטהרה מהדרינן: **כי קאני הציץ מרצה אדיחיד קאני.** ולבור אהכשירה קאני שאף של לבור בשר ולא על ידי ציץ אלא היתר הוא אצלו: **ואי בעית אימא לבור.** נמי קאי ובהנך קרבנות דלא קבע להו זמן שלא נדחית טומאה אצלו קאמר דליון מרצה עליהן: ה"ג **אם עון פיגול הרי כבר נאמר לא ירצה ואם עון נותר הרי כבר נאמר לא יחשב.** ופיכוסו איזה עון יתרע בקרבן שיהא הציץ מרצה עליו שיהא בשר אם עון מחשבת חוץ למקומו הקרויה פיגול כדאמרינן בזבחים (דף עז.) שליש זה חוץ למקומו הרי כבר נאמר בקדושים פיגול הוא לא ירצה ואוקימנא בחוץ למקומו במסכת זבחים ואם עון מחשבת נותר שחשב בשחיטה על מנת לאוכלו חוץ לזמנו הרי כבר נאמר המקריב אותו לא יחשב ואוקמינן במחשבת חוץ לזמנו: הא

דכל טומאת מת בציבור רחמנא שרייה אמר רב ששת מנא אמינא לה [6]דתניא היה עומד ומקריב מנחת העומר ונטמאת בידו [7]אומר ומביאין אחרת תחתיה ואם אין שם אלא היא אומרין לו הוי פקח ושתוק קתני מיהת אומר ומביאין אחרת תחתיה אמר רב נחמן [8]מודינא היכא דאיכא שריים לאכילה מיתיבי [9]היה מקריב מנחת פרים ואילים וכבשים ונטמאת בידו אומר ומביאין אחרת תחתיה ואם אין שם אלא היא אומרין לו הוי פקח ושתוק מאי לאו פרים אילים וכבשים דחג אמר לך רב נחמן לא פרים פר ע"ז אף על גב דציבור הוא כיון דלא קביע ליה זמן מהדרינן אילים באילו של אהרן דאע"ג דקביע ליה זמן כיון דיחיד הוא מהדרינן כבשים בכבש הבא עם העומר דאיכא שריים לאכילה מיתיבי [10]דם שנטמא וזרקו בשוגג הורצה במזיד לא הורצה כי תניא ההיא דיחיד ת"ש [11]אעל מה הציץ מרצה על הדם ועל הבשר ועל החלב שנטמא בין בשוגג בין במזיד בין באונס בין ברצון בין ביחיד בין בציבור ואי ס"ד טומא' היתר היא בציבור למה לי לרצויי אמ' לך רב נחמן כי קתני הציץ מרצה אדיחיד ואיבעית אימא אפי' תימא בציבור בהנך דלא קביע לה זמן מיתיבי [1]ונשא אהרן את עון הקדשים [2]וכי איזה עון הוא נושא אם עון פיגול הרי כבר נאמר [2]לא ירצה ואם עון נותר הרי כבר נאמר [3]לא יחשב הא

פרים פר דע"ז. פי' דעולה הוא וטעון מנחת נסכים דלע"ג דלבור הוא מהדרינן והא דאמר אומר לו הוי פקח ושתוק ומביא אותה בטומאה לאו משום דטומאה דחויה בלבור דהא לא דמי שבת כיון דלא קביעא ליה זמן וטומאה נמי לא דחי כדאמר לקמן פרק הוציאו לו (דף כ.) שאין זמנו קבוע אינו דוחה לא את הטומאה אע"פ שהוא קרבן לבור והא דמביאה בטומאה היינו משו' דלגוי אין לזבוקא טומאת קרבן דמרלה אין אבל טומאת הגוף דכהנים לא אידחו לגבייהו כלל דלגמרי חשיב קרבן יחיד:

ביון דיחיד הוא מהדרינן. הכא ולאי חשוב קרבן לבור לדחות שבת ולדחות הטומאה אפילו טומאה דגברי מיהו לא הותרה בו טומאה אלא דחויה היא כיון דיחיד קא מייתי ליה ותימה לי והא כולהו מקרבי נפקי פרק כילד צולין (פסחים דף עז.) וידבר משה את מועדי ה' הכתוב קבע מועד אחד לכולן מאי שנא דיש מהן שהותרה בהן טומאה ויש מהם דחויה וי"ל למאן דאמר טומאה היתר היא בכולהו הותר טומאה מדאורייתא' אלא מדרבנן גזרו אההוא דהוי קרבן יחיד דליהדרי אטהורין ולמ"ד טומאה דחויה היא סבירא ליה דבכולהו דחויה היא מדאורייתא:

דם שנטמא וזרקו במזיד לא הורצה. תימה לי מאי פריך הא לא הורלה דקאמר היינו להתיר בשר באכילה והא מודו כולי עלמא דלאכילה לא אמרינן היתר היא בלבור ועוד לכאורה משמע דלא פריך אלא למ"ד היתר היא בלבור ואמאי אפי' למאן דאמר דחויה ליפרוך כמו למאן דאמר היתר היא דע"כ לא פליגי אלא אהדורי אטהורין קודם הקרבת הקרבן אבל אם כבר קרב הקרבן בהא לא פליגי וי"ל דפריך שפיר למאן דאמר היתר היא דנהי דאכילה לית ליה היתר היא ה"מ היכא דאיטמו שיריס גופייהו אבל הכא דבשר לא איטמי הוה ליה למישרי אפי' באכילה כיון דמיקל כולי האי דאית ליה טומאה דבגדי ודעולין היתר היא אבל למאן דאמר טומאה דחויה ניחא דכיון דממיר כולי האי בטומאת עולין ובגבולא קודם הקרבה סברא הוא שיש להחמיר בבשר אע"פ שהוא טהור ואפי' לאחר הקרבה:

שנטמא בין בשוגג בין במזיד כו'. הא דלעיל קאמר במזיד לא הורלה והכא קאמר דמרלה אף על המזיד בפרק הקומץ רבה (מנחות דף כה:) מקשה לה הש"ס ואיכא למאן דמשני טומאתו בשוגג אין במזיד לא זריקתו בין בשוגג בין במזיד ואיכא למאן דאמר איפכא ותימה דבפ' האשה רבה (יבמות דף ל.) מקשה מהכיא דדם שנטמא וזרקו במזיד לא הורלה למ"ד אין ב"ד מתנין לעקור דבר מן התורה והא הכא דמדאורייתא אלרוי מרלה דתניא על מה הציץ מרלה על הדם וכו' שנטמא בין בשוגג בין במזיד ואמור רבנן דלא מרלה ומאי פריך הא שנין פרק הקומץ רבה (מנחות דף כה:) הכי תרי בריתות הדא בטומאה והדא בזריקה וא"כ איכא למימר דהכיא דדם שנטמא במזיד לא הורלה מדאורייתא נמי קאמר וי"ל דאינו סברא לחלק בדאורייתא בין שוגג למזיד לא בזריקה ולא בטומאה דוהאי מדאורייתא מרלה בכל ענין וחילוקא דמפלגינן בין שוגג למזיד היינו מדרבנן למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה ולמר להחמיר בנטמא במזיד משום דאתחלתא דפסולא היא ועוד דלא נתכוין לעשות מצוה אבל בזריקה בטומאה לא קפסולו כיון דלאו מחילת פסולא הוא ועוד במצוה קא עסיק ולמר מסתבר ליה להחמיר יותר בזריקה משום דדבר מגונה ביותר הוא להקריב לגבוה דבר שאינו טהור וא"ת א"כ בפרק הקומץ רבה לשני ההיא דעל מה הציץ מרלה אייבי מדאורייתא והכיא דדם שנטמא אייבי מדרבנן וי"ל אם איתא דמדרבנן אין חילוק בין טומאתו לזריקתו דאידי ואידי לא אמרינן דלא הורלה במזיד וא"כ ההוא דעל מה הציץ מרלה בין בשוגג בין במזיד מדאורייתא דוקא אייבי לא הוה ליה למיתני סתמא הכי כיון דנזמן שנשנית הברייתא לא הוה מרלה במזיד כן פר"י בפרק האשה רבה (יבמות דף ל. ד"ה והא): **על** הדם ועל הבשר. בפסחים פ"ק (דף מח:) פי' רש"י דאתיא כרבי יהושע דאמר אם אין בשר אין דם מיהו אורי"י דאתיא אפי' כר"א דאמר יש דם אע"פ שאין בשר והא דבעי ריצוי ציץ דם לומר כדאמר בפרק כילד צולין (שם דף מח.) לאקבעינהו בפיגול ולאפקיעהו מידי מעילה: **אם** עון פיגול הרי כבר נאמר לא יחשב. כך היא הגירסא בכל הספרים אלא שרש"י הגיה איפכא על פי הת"כ ובמנס הגיה דהא מסקינן בפרק שני דזבחים (דף כמ:) דתרוייהו מקראי אריכא נפקי וריש"י דקרא דאם אכל יאכל ביום השלישי וגו', בפרשת לו

מסורת הש"ם

(א) מנחות עב., ב) ס"א אם יש שם אחרת אומ' לו הניח [אמנם כתוב' דמנחות פ"ג איתא כמו שהיא נפסק], ג) [תוספת' מנחות פ"ג ה"מ], ד) פסחים נח: יומא 5. נזיר נד. זבחים מה. מנחות כה., ה) פסחים פ: [מנחות כה:], ו) זבחים כב. [פסחים נח: מנחות כה.], ז) [במדבר טו],

תורה אור השלם

1. וְהָיָה עַל מַצַּח אַהֲרֹן וְנָשָׂא אַהֲרֹן אֶת עֲוֹן הַקֳּדָשִׁים אֲשֶׁר יַקְדִּישׁוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכֹל מַתְּנֹת קָדְשֵׁיהֶם וְהָיָה עַל מִצְחוֹ תָּמִיד לְרָצוֹן לָהֶם לִפְנֵי יְיָ: שמות כח לח
2. וְאִם הָאֹכֹל יֵאָכֵל בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי פִּגּוּל הוּא לֹא יֵרָצֶה: ויקרא יט ז
3. וְאִם הָאֹכֹל יֵאָכֵל מִבְּשַׂר זֶבַח שְׁלָמָיו בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי לֹא יֵרָצֶה הַמַּקְרִיב אֹתוֹ לֹא יֵחָשֵׁב לוֹ פִּגּוּל יִהְיֶה וְהַנֶּפֶשׁ הָאֹכֶלֶת מִמֶּנּוּ עֲוֹנָהּ תִּשָּׂא: ויקרא ז יח

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ואם כו' אין שם אלא: (ב) שם ד"ה מאי וכו' ואילים וכבשים דחג: (ג) שם ד"ה פר וכו' דעולה היא: (ד) שם ד"ה בכבש כו' את העומר בבש וגו' והאי מנחת: (ה) שם ד"ה בין בלבור וכו' טומאת בשר ועולין. נ"ב פי' בין אמלתם כעין בשר בין אימורים הטולין ונקטרין על האישים אין מרלה על טומאתן עיין פ' כילד צולין דף ע"ז ע"ב:

גליון הש"ם

גמ' מודינא היכא דאיכא שריים. עיין מנחות טו ע"א תוס' ד"ה ר"י:

תוס' ישנים

פר דע"ז. ואע"ג דאמרינן בפרק הוציאו לו (דף כ.) דדחיית טומאה תלוי בקביעות זמן אלא בגיבור ויחיד מ"מ כשאין אחרת אלא היא אומרים לו הוי פיקח ושתוק אפילו אם לא ירלה מרלה ובכמוך אע"ג דבשבת לו זמן פ"מ בדברי מהדרינן אטהרה בשל יחיד היא:

עין משפט נר מצוה

יג א מיי' פ"א מהלכות פסולי המוקדשים הל' לד [וס"ד מהלכות ביאת מקדש הל' ז]:

מוסף רש"י

ומביאין אחרת תחתיה. וקולרין ומוחזין אותה כיום, שלא יאמרו מותר להקריב מנחה טמאה ואפילו ביחיד (מנחות עב.). **דם שנטמא וזרקו בשוגג.** קסבור אין קרבנות מקבלין טומאה (מנחות כה:). **הורצה.** קרבן לבעלים דמרלה ליה (פסחים נח:) ומותר בשר באכילה (ויק"ן נד:). **במזיד לא הורצה.** לחיות בשר קרבן נאכל, דקנסא הוא, אבל בעלים נתכפרו, כדאמרינן בגמרא בהאשה רבה (ל.) לכיון דמדאורייתא מרלי נמי במזיד לא אלו דקנן למימר ליה זיל אייתי חולין לעזרה (פסחים מז: וכע"ז זבחים מה:). **על הדם** ועל הבשר ועל החלב שנטמא. כין שנטמא הדם כין שנטמא הבשר כין שנטמא החלב, הציץ מרלה, ולא שיהא בשר טמא נאכל, דאין כין מטהר ודוחה לא תעשה דוהבשר לא יאכל, יבא בכל טמא לא יאכל, אלא לרי יהושע פינטורין דאמר (פסחים מז.) אם אין בשר אין דם, וקאמר הכא הני מילי בציבור אבל בשר חוץ לחמלתו, שאין ציץ מרלה על הדם אלא אם שאכל הבשר, אבל נטמא בשר קודם זריקת דם הציץ מרלה עליו להתיר דם לזריקה (שם מז:). **בין בשוגג בין במזיד בין באונס בין בחצון.** מזיד וזלון אחד הוא, אבל גבי שוגג שייך מזיד וגבי אונס שייך לזון, ושוגג ואונס תרי מילי ניהו (שם:). באונס, שנטמא בעל כרחו, אבל מזיד וזלון חדא מילתא היא, אלא אחידי דתני אונס מני לזון (מנחות כה:). **ונשא אהרן.** בזין כתיב (זבחים כג.). **את עון הקדשים.** פסול הקרבן יכפיר ורלה ואיזו מכפר על האוכלין אותו טמא דשון הקדשים כתיב ולא עון הבהנים (פסחים מז:). **וכי איזה עון הוא נושא.** איזה פסול הוא מכפיר (פסחים נח:) ואין לומר שיכפר על עון הבהן שהקריב טמא שהרי עון הקדשים נאמר ולא עון המקריבים, הא היו מרלה אלא להכשיר הקרבן (שמות כח לח). **אם עון פיגול.** יהיה מחשבת חוץ למקומו שנקראת פיגול, כדכתיב בקדושים תהיו ואם האכל יאכל ביום השלישי פגול הוא לא ירלה, ומוקמינן לה בזבחים כפ"ב (כמ:) אם איט עניין לחוץ לזמנו תנהו עניין לחוץ למקומו, הרי **כבר נאמר לא ירצה.** בקדושים תהיו כדפרשינן, **ואם עון נותר.** מחשבת נותר, ששחטו על מנת להזות ולאכלו חוץ לזמנו, **הרי כבר נאמר לא יחשב.** ואם האכל יאכל מבשר זבח שלמיו ביום השלישי וגו', כפרשת לו

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com